

została złożona po 14 dniach od daty zawiadomienia o umocowaniu do prowadzenia sprawy. W ten sposób pozwany naruszył zasady etyki Radcy Prawnego oraz przepisy prawa i zachował się nierzetelnie. Takie zachowanie oznacza brak szacunku do powoda i ewidentnie utrudnia mu złożenie pozwu.

(pozew – k. 2 – 5)

W odpowiedzi na pozew z dnia 29.12.2014 r. zastępująca jednostki organizacyjne Skarbu Państwa Prokuratoria Generalna wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie podniosła, że kwestionuje roszczenie co do zasady i wysokości, wskazując, iż powód nie wykazał przesłanek odpowiedzialności Skarbu Państwa. Zaprzeczyła twierdzeniu powoda, jakoby miała miejsce przewlekłość postępowań wymienionych w pozwie. Powód, dochodząc roszczeń odszkodowawczych za szkodę niemajątkową wynikającą z przewlekłości wymienionych w pozwie postępowań sądowych na podstawie art. 417 § 1 k.c., wobec braku stosownych prejudykatów, obowiązany jest w myśl art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. wykazać, że przedmiotowe postępowania – na skutek bezczynności bądź określonych zbędnych działań sądu – trwały ponad czas niezbędny do wyjaśnienia okoliczności faktycznych i prawnych potrzebnych do wydania końcowych rozstrzygnięć. Obowiązki temu powód nie sprostował. Skutkuje to niewykazaniem przez powoda, że w sprawach wymienionych w pozwie doszło do przewlekłości postępowania, co skutkuje a limine bezzasadnością zgłoszonego roszczenia. Niezależnie od powyższej kwestii, powód nie udowodnił również istnienia adekwatnego związku przyczynowo-skutkowego. Pozwany nie kwestionuje okoliczności, że powód z uwagi na stan zdrowia psychicznego, jak i fizycznego pozostaje pod opieką lekarzy i przyjmuje leki w związku z czym nie zachodzi potrzeba przeprowadzania dowodu z akt medycznych powoda. Rozstrój zdrowia nie może być uznany za normalne następstwo przewlekłości postępowań sądowych (pomijając fakt niewykazania przez powoda wspomnianej okoliczności). Bezzasadne jest również roszczenie powoda w zakresie, w jakim wywodzi je z naruszenia dóbr osobistych. Co do zasady czynności sądu w toku dostępowania, nie naruszają dóbr osobistych. Powód nie sprecyzował jakie konkretnie dobro osobiste miałyby zostać naruszone.

Obowiązkiem strony powodowej jest wskazanie też okoliczności uzasadniających przyznanie jej zadośćuczynienia w dochodzonej wysokości. Powód obowiązku tego nie spełnił, albowiem nie uzasadnił wysokości żądanego zadośćuczynienia.

(odpowiedź na pozew Skarbu Państwa – k. 250 – 255)

Również pozwany J. B. zakwestionował żądanie pozwu zarówno co do zasady jak i co do wysokości wskazując, iż zdaniem pozwanego żądanie to jest niezasadne. W związku z tym wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Uzasadniając swoje stanowisko opisał przebieg wydarzeń związanych z ustanowieniem go pełnomocnikiem z urzędu powoda w postępowaniu w sprawie sygn.. akt I Co 1388/10 Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie oraz przyznał, że w dniu 6 czerwca 2012 r. sporządził opinię prawną o raku podstaw do wniesienia powództwa o zapłatę p/ko Skarbowi Państwa. Dpinia prawna z dnia 06.06.2012 r. spotkała się z akceptacją Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia, o czym pośrednio świadczy postanowienie tegoż sądu o przyznaniu pełnomocnikowi powoda wynagrodzenia tytułem pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego w sprawie. Zgodnie z orzecznictwem sądów powszechnych Sąd może odmówić przyznania wynagrodzenia adwokatowi lub radcy prawnemu ustanowionemu z urzędu do prowadzenia sprawy w sytuacji gdy sporządzony przez takiego pełnomocnika pozew lub środek zaskarżenia albo opinia o braku podstaw do wniesienia pozwu lub środka zaskarżenia zostały sporządzone bez zachowania zasad należytej ozwany nie naruszył żadnego dobra osobistego powoda a swoje obowiązki wynikające z ustanowienia go pełnomocnikiem z urzędu wykonywał rzetelnie i z zachowaniem należytej staranności.

(odpowiedź na pozew J. B. – k. 263 – 266)

W toku sprawy strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Przed sądami powszechnymi toczyły się m.in. następujące postępowania z wniosków i powództw J. J.:

- I Co 11/12 Sądu Rejonowego dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi,
- I Co 919/11, I Co 966/11, I Co 8483/11 Sądu Rejonowego w Wejherowie,
- I Co 157/12 Sądu Rejonowego dla Warszawy-Woli w Warszawie,
- I C1823/11, I C 2005/11 Sądu Okręgowego w Krakowie,
- III Cz 114/12, I C 716/11, I C 256/08, I C 902/09, III Ca 134/12, XV C 1030/12, III Ca 807/11, I C1113/11, I C1689/11, I C182/10, I C 1649/11, I C 1427/11, I C 1589/11, I C 1804/11 Sądu Okręgowego w Gdańsku,
- I ACz 687/12, I ACz 757/12 Sądu Apelacyjnego w Krakowie,
- I ACz 289/12, I ACa 233/11, V ACa 396/12, V ACa 486/12, I ACa 276/12 Sądu Apelacyjnego w Gdańsku,
- I C1377/09, I C 603/08 Sądu Rejonowego w Gdyni,
- I C105/10, I C 92/11 Sądu Okręgowego w Słupsku,
- V Cz 1715/12, I C 1122/10, XXIV C 372/11, I C 31/11, I C 1236/10, I C 356/07, I C 442/11, I C 814/10, I C 313/11 Sądu Okręgowego w Warszawie,
- I ACa 1311/11 Sądu Apelacyjnego w Warszawie,
- I C1276/11 Sądu Okręgowego we Wrocławiu,
- I C 385/11 Sądu Rejonowego w Lęborku,
- I C 365/11 Sądu Okręgowego w Katowicach,
- I Co 1506/08 Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieści w Warszawie.

W żadnej z tych spraw nie stwierdzono naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

Okoliczność bezsporna

Postanowieniem z dnia 14 grudnia 2011 r. w sprawie sygn.. akt I Co 1388/10 Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie ustanowił dla J. J. radcę prawnego z urzędu i zwrócił się do Okręgowej Izby Radców Prawnych w G. o wyznaczenie radcy prawnego z W. celem wniesienia pozwu o zapłatę przeciwko Skarbowi Państwa oraz w celu sporządzenia skargi konstytucyjnej.

Pismem z dnia 05.01.2012 r. Okręgowa Izba Radców Prawnych w G. zawiadomiła J. B. o wyznaczeniu go pełnomocnikiem z urzędu dla powoda w powyższym celu.

Okoliczność bezsporna, nadto: zawiadomienie z OIRP w G. z dnia 05.01.2012 r. sygn. akt I Co 388/10 – k. 267.

W dniu 24 stycznia 2012 r. po uprzednim zawiadomieniu, pozwany odbył spotkanie Areszcie Śledczym w W. ze skazanym J. J., podczas którego poinformował on pozwanego, że oczekuje rozważenia podstaw prawnych do wniesienia pozwu przeciwko Skarbowi Państwa o zadośćuczynienie za naruszenie dóbr osobistych w związku z działaniem jednostek wymiaru sprawiedliwości.

Okoliczność bezsporna, nadto: pismo powoda z dnia 25.01.2012 r. skierowane do pozwanego k. 268 – 269.

Następnie J. B. sporządził opinię o braku podstaw do wniesienia skargi konstytucyjnej i przesłał ją powodowi przy piśmie z dnia 9 marca 2012 r. Jednocześnie w piśmie tym pozwany poinformował powoda, że wniesienie pozwu o zapłatę p/ko Skarbowi Państwa – wskazanym przez powoda jednostkom sądów powszechnych różnych instancji byłoby bezzasadne przede wszystkim z uwagi na brak ewidentnego związku przyczynowo – skutkowego pomiędzy podanymi przez powoda podczas spotkania w Areszcie Śledczym aktami a naruszeniem dóbr osobistych powoda.

Okoliczność bezsporna nadto: pismo pozwanego do powoda z dnia 09.03.2012 r. – k. 270.

W piśmie z dnia 15.03.2012 r. powód poinformował, iż wnosi o wniesienie powództwa o zapłatę p/ko Skarbowi Państwa niezależnie od stanowiska jego oraz pozwanego.

Okoliczność bezsporna, nadto: pismo powoda z dnia 15.03.2012 r. – k. 271.

W reakcji na to pismo J. B. zwrócił się do J. J. pismem z dnia 12.04.2012 r. o poddanie okoliczności faktycznych, na których żądanie zapłaty ma być oparte i wskazania dowodów uzasadniających żądanie zapłaty oraz oddania wysokości roszczenia wyrażonej w konkretnej kwocie pieniężnej.

Okoliczność bezsporna, nadto: pismo pozwanego z dnia 12.04.2012 r. – k. 272.

W odpowiedzi J. J. napisał w dniu 20.04.2012 r., iż omówienie sprawy w takiej postaci może nastąpić wyłącznie w Areszcie Śledczym w W..

Okoliczność bezsporna, nadto: pismo powoda z dnia 20.04.2012 r. – k. 273.

W dniu 18.05.2014 r. pozwany w godzinach odwiedzin złożył wizytę w Areszcie Śledczym w W., jednakże powód odmówił widzenia nie podając powodu.

Okoliczność bezsporna, nadto: oświadczenie pozwanego z dnia 18.05.2012 r. potwierdzone przez dyżurnego Aresztu Śledczego w W. – k. 274.

Z uwagi na brak stanowiska J. J. pozwany w dniu 06.06.2012 r. sporządził opinię prawną o braku podstaw do wniesienia powództwa o zapłatę przeciwko Skarbowi Państwa, która przesłał powodowi oraz Sądowi Rejonowemu dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie.

Okoliczność bezsporna

Postanowieniem z dnia 04.07.2012 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia w Warszawie przyznał J. B. wynagrodzenie tytułem pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

Okoliczność bezsporna, nadto: postanowienie – k. 275.

J. J. z uwagi na stan zdrowia psychicznego, jak i fizycznego pozostaje pod opieką lekarzy i przyjmuje leki.

Okoliczność bezsporna

Sąd zważył, co następuje:

Ustalony stan faktyczny był bezsporny. Było to wynikiem przyznania przez osoby występujące po stronie pozwanej w charakterze współuczestników formalnych części okoliczności faktycznych wskazanych przez powoda oraz braku twierdzeń o faktach i inicjatywy dowodowej powoda.

Sąd pominął dowód z akt spraw wymienionych w pozwie, albowiem akta sprawy sądowej nie mogą stanowić dowodu jako jednorodna całość. Wynika to z tego, że stanowią jedynie zbiór różnego rodzaju dokumentów (urzędowych i prywatnych). W judykaturze od dawna ugruntowany jest pogląd, wynikający z treści art. 244 i 245 k.p.c., iż możliwe jest jedynie przeprowadzenie dowodu poszczególnych z dokumentów znajdujących się w aktach określonej sprawy (por. z wielu: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 1999 r., sygn.. II CKN 798/97, LEX nr 50747)

Pozwany Skarb Państwa nie kwestionował faktu, że wymienione w pozwie i przywołane w stanie faktycznym sprawy toczyły się z udziałem powoda, co czyniło tę okoliczność bezsporną (k.254). Jednakże wobec niepowołania przez powoda w pozwie żadnych faktów, na których opierał twierdzenie o zaistnieniu przewlekłości postępowań w sprawach objętych pozwem i nie wskazał, które dokumenty z akt wymienionych spraw mają stanowić dowody na te okoliczności, sąd pominął ten dowód jako niedopuszczalny.

Zwrócić przy tym należy uwagę, że sąd uwzględnił przed podjęciem decyzji w tym przedmiocie fakt, iż powód nie był reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika. W związku z tym, zarządzeniem z dnia 19.11.2014 r., doręczonym w dniu 12.12.2014 r. (k.230 – 232, 242) powód został zobowiązany do złożenia pisma przygotowawczego, w którym miał wskazać jakiej kwoty i za jakie dokładnie naruszenia domaga się od Skarbu Państwa w każdej z poszczególnych wymienionych przez niego spraw (wobec twierdzenia pozwu o wyliczeniu kwoty z każdej sprawy z osobna) oraz z jakich dokładnie dokumentów znajdujących się w każdej ze wskazanych przez niego spraw domaga się przeprowadzenia dowodu oraz ich nadesłania (za wyjątkiem dokumentów ze spraw Sądu Okręgowego w Gdańsku, które wystarczy wymienić).

Powód jako strona postępowań mógł bowiem zwrócić się o udzielenie odpisów z dokumentów tych spraw, na podstawie art. 9§2 k.p.c. Z urzędu jest też sądowi wiadome, że powód często zwraca się o odpisy dokumentów z akt w licznych prowadzonych przez siebie sprawach.

Zgodnie z art. 5 k.p.c. w wezwaniu wskazano powodowi, że kodeksowi postępowania cywilnego nie jest znana instytucja dowodu z całych akt oraz pouczono go o treści art. 250§1 k.p.c. Jednocześnie określono mu realny termin 21 dni do wykonania zobowiązania, pod rygorem pominięcia spóźnionych twierdzeń dotyczących wysokości dochodzonego roszczenia, pominięcia dowodu z dokumentów znajdujących się w aktach wymienionych przez niego spraw oraz zwrotu pisma złożonego po terminie.

W odpowiedzi z dnia 12.12.2014 r. powód stwierdził jedynie, że podtrzymuje swoje żądanie w całości i nie wskazał dokumentów, z których chce przeprowadzenia dowodu. Nie wniósł także o prolongowanie mu terminu do wykonania zobowiązania (k. 246). Tym samym mimo pouczenia i zobowiązania sądu oraz wskazania możliwych konsekwencji, powód nie dopełnił ciężących na nim obowiązków dowodzenia i przytoczenia wynikających z art. 6 k.c. i 232 k.p.c.

Na podstawie art. 299 k.p.c. a contrario Sąd pominął dowód z przesłuchania powoda albowiem powód zrezygnował z jego przeprowadzenia przez odmowę doprowadzenia go w tym celu, mimo że sąd zapewnił mu taką możliwość (poprzez zorganizowanie doprowadzenia).

Powództwo należało oddalić wobec obydwu pozwanych.

Pierwszą postawą prawną żądania skierowanego wobec Skarbu Państwa był art. 417§1 k.c., zgodnie z którym za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa.

Przesłankami odpowiedzialności Skarbu Państwa w myśl tego przepisu są:

1. bezprawne działanie lub zaniechanie organu przy wykonywaniu władzy publicznej,
2. wystąpienie szkody albo krzywdy i jej wysokość,

3. adekwatny związek przyczynowy między pkt 1 i 2.

Powód, jako wywodzący żądanie zapłaty z powyższych przesłanek, był obowiązany wszystkie je udowodnić, w myśl art. 6 k.c. Podstawą faktyczną żądania była rzekoma przewlekłość postępowania w sprawach inicjowanych przez powoda oraz niesłuszne oddalenie i odrzucenie jego wniosków o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienie pełnomocnika z urzędu oraz skarg.

Wobec braku prejudycjalnych orzeczeń stwierdzających przewlekłość postępowania, powód winien wskazać i udowodnić, które konkretne działania i zaniechania sądów miały charakter bezprawny i spowodowały bezsporne pogorszenie się jego stanu zdrowia. Konkretyzując ten obowiązek: powód powinien wykazać, że przedmiotowe postępowania – na skutek bezczynności bądź określonych zbędnych działań sądu – trwały ponad czas niezbędny do wyjaśnienia okoliczności faktycznych i prawnych potrzebnych do wydania końcowych rozstrzygnięć, albo że kwestionowane przez niego czynności miały charakter bezprawny. Obowiązku temu powód nie sprostał. Powód nie przytoczył jakichkolwiek okoliczności faktycznych, z których wywodził swoje roszczenie, tj. które konkretnie czynności sądów w wymienionych prawach były podejmowane z nieuzasadnioną zwłoką na uzasadnienie przedstawionego stanowiska i nie przedstawił na to żadnych dowodów.

Ponieważ nie została udowodniona przesłanka bezprawności zachowania organu państwowego przy wykonywaniu władzy publicznej, wymieniona w cytowanym art. 417§1 k.c., bezcelowe było badanie dwóch kolejnych, w szczególności związku przyczynowego. Powyższe ustalenie skutkowało oddaleniem powództwa na podstawie tego przepisu stosowanym a contrario.

Sąd nie dopatrzył się także naruszenia dóbr osobistych powoda przez Skarb Państwa, w postaci przez niego opisanej, tj. lekceważącego, instrumentalnego traktowania i wykorzystania jego położenia w więzieniu poprzez wskazane bezprawne działania i zaniechania w toku wymienionych postępowań.

W myśl art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.

Zgodnie zaś z art. 24§1 k.c. Ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.

Ten ostatni przepis wymienia przesłanki i środki sądowej ochrony dóbr osobistych. Przesłankami ochrony dóbr osobistych, które muszą być spełnione łącznie, są:

- 1) istnienie dobra osobistego,
- 2) zagrożenie lub naruszenie tego dobra,
- 3) bezprawność zagrożenia lub naruszenia.

Pierwsze dwie przesłanki udowodnić musi powód.

W sprawie powód nigdy nie wyjaśnił, jakie konkretnie dobro osobiste zostało naruszone przez pozwaną. W pozwie powołał się jedynie na instrumentalne traktowanie, lekceważenie, wykorzystanie jego sytuacji życiowej, co wskazywałoby na naruszenie dobra osobistego w postaci godności.

Godność osobista ma jednak dwa znaczenia.

W pierwszym znaczeniu godność oznacza godność osobową, godność ludzką, godność człowieka. Jest to właściwość przysługująca każdemu bez wyjątku człowiekowi. Określa się ją mianem godności przyrodzonej lub człowieczeństwa. Przyjmuje się jednolicie niestopniowalność człowieczeństwa (godności ludzkiej) Znaczy to, iż każdemu człowiekowi - niezależnie od jego rasy, płci, narodowości, wieku czy zasług - przysługuje elementarny szacunek i prawo do życia w ludzkich warunkach. Elementarny szacunek wymaga, aby nikogo nie poniżać, nie unicestwiać tkwiącego w nim człowieczeństwa nawet wówczas, gdy ktoś staje się pasożytem społecznym, [popelnia przestępstwo], ulega totalnej alienacji, wynaturzeniu moralnemu itp.

W drugim znaczeniu godność to godność osobista. Jest to „cecha osobowa, która wyraża się w poczuciu własnej wartości [...] oraz oczekiwaniu z tego tytułu szacunku ze strony innych” W obu znaczeniach godność oznacza wartość przysługującą człowiekowi jako osobie, wartość osoby.

W pierwszym znaczeniu godność (ludzka, osobowa) jest wartością obiektywną. Jest to wartość niestopniowalna i nieutralna. W drugim znaczeniu godność (osobista) jest wartością subiektywną, zależną od poczucia tej wartości. Jest to zatem wartość stopniowalna (por. S. Jedynak [red.] Słownik etyczny”, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie - Skłodowskiej, Lublin, 1990, s. 84 – 85).

Ochronie prawnej podlega tylko godność w pierwszym znaczeniu, jako że w przeciwieństwie do drugiego nie ma ona charakteru subiektywnego.

Naruszenie takie może nastąpić zarówno poprzez czyn niedozwolony jak i niewłaściwe wykonanie zobowiązania, choć w tym ostatnim wypadku musiałyby być to związane z rażącym naruszeniem podstawowych obowiązków związanych z jej wykonaniem, gdyż nie tylko musiałyby godzić w obowiązki umowne, ale i w osobę kontrahenta.

Powód ponownie nie sprostął ciężarowi dowodu wyrażonego w art. 6 k.c. i nie wykazał istnienia drugiej przesłanki odpowiedzialności wynikającej z art. 24 § 1 k.c., tj. tego, na czym owo naruszenie godności miałoby polegać. Jeżeli powód upatrywał naruszenie swoich dóbr osobistych w przedstawionej postaci, to dla udzielenia ochrony jest obowiązany był wykazać konkretne zdarzenie przypisane pozwanemu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 2008r., I CSK 492/07, Lex nr 492174, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 8 lipca 2011r., I ACa 375/11, Lex nr 898646). Powód tego nie uczynił, albowiem nie wykazał zdarzeń, z których wywodzi naruszenie dóbr osobistych, to jest przewlekłości wymienionych w pozwie postępowań oraz tego, że nie uwzględnienie jego wniosków o zwolnienie od kosztów sądowych i ustanowienia pełnomocnika z urzędu stanowiło tak rażące naruszenie prawa, iż godziłoby również w jego godność w pierwszym z opisanych znaczeń.

Tym samym wobec braku udowodnienia zdarzeń mających w bliżej nie sprecyzowany sposób naruszać dobra osobiste powoda, powództwo oparte na takiej podstawie prawnej również należało oddalić.

Oceniając powództwo skierowane przeciwko J. B., w pierwszej kolejności zauważyć należy, że powód nie sprecyzował jasno podstawy prawnej swojego roszczenia o zadośćuczynienie. Wskazał jedynie, że wywodzi je z braku uzyskania przez pozwanego wniosku lub oświadczenia powoda o wyrażeniu zgody na złożenie opinii o braku podstaw do wniesienia skargi konstytucyjnej i pozwu lub wypowiedzeniu pozwanemu pełnomocnictwa albo zmiany pełnomocnika urzędu, co miało naruszać zasady etyki wykonywania zawodu radcy prawnego i przepisy prawa powszechnie obowiązującego, co doprowadziło do naruszenia jego dóbr osobistych.

Tak sformułowane roszczenie może bazować na dwojakiej podstawie faktycznej i prawnej:

1. niewłaściwego wykonania zobowiązania, a więc odpowiedzialności kontraktowej z art. 750 k.c. w zw. z art. 471 k.c. w zw. z art. 355 k.c.,
2. naruszenia dóbr osobistych poprzez uchybienie zasadom etyki radcy prawnego co rodziłoby odpowiedzialność deliktową, a zatem na podstawie art. art. 24§1 k.c. w zw. z art. 415 k.c.

Świadczenie pomocy prawnej z urzędu opiera się na konstrukcji umowy zlecenia z art. 750 k.c., a więc odpowiedzialność za niewłaściwe udzielenie tejże pomocy jest uregulowana w art. 471 k.c. Z tego względu w pierwszym przypadku ocena zasadności roszczenia powoda sprowadzała się do rozważenia, czy zaistniały obligatoryjne przesłanki odpowiedzialności pozwanej w postaci: niewykonania bądź nienależytego wykonania obowiązków, jakie nakładają na nią przepisy prawa, powstania po stronie powoda szkody, w tym szkody na osobie (krzywdy) oraz istnienia związku przyczynowego pomiędzy naruszeniem obowiązków przez pozwaną a zaistnieniem ewentualnej szkody (art. 471 k.c.).

Stwierdzenie niestaranności działania jest niezbędną przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej, oczywiście kumulatywnie z wystąpieniem szkody. Zgodnie z dyspozycją przepisu art. 472 k.c. jeżeli ze szczególnego przepisu ustawy albo z czynności prawnej nie wynika nic innego, dłużnik odpowiedzialny jest za niezachowanie należytej staranności.

Z kolei zgodnie z art. 355 § 2 k.c. należyta staranność dłużnika w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej określa się przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności.

Należyta staranność dłużnika w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, którą określa się przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności (art. 355 § 2 k.c.) nie oznacza staranności wyjątkowej, podwyższonej, lecz inny rodzaj staranności dostosowanej zarówno do działającej osoby, przedmiotu, którego działanie dotyczy, i okoliczności, w których działanie to następuje [zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2002 r., II CKN 894/99, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2002 r., I CKN 971/2000, niepubl.).

W przypadku radców prawnych wymagać należy podwyższonego poziomu staranności przy wykonywaniu zlecenia, albowiem jest on podmiotem zawodowo trudniącym się świadczeniem pomocy prawnej. Jeżeli więc podejmuje się działać starannie, trzeba przez to rozumieć, że zobowiązuje się do prowadzenia sprawy klienta według obiektywnych zasad wiedzy prawniczej i etyki zawodowej, nie zaś tylko według tego, czego można od niego - lub nawet przeciętnie starannego adwokata – oczekiwać (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi

z dnia 28 sierpnia 2014 r. I ACa 272/14, opubl. Portal Orzeczeń Sądów Powszechnych <http://orzeczenia.ms.gov.pl/>)

Staranność ta winna być oceniana w myśl zasad wynikających z rozdziału 1 i 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (w brzmieniu obowiązującym w czasie ocenianych wydarzeń: tekst jednolity Dz.U. z 2010 r., nr 10, poz. 65 ze zm.) oraz zasad kodeksu Etyki Radców Prawnych w brzmieniu obowiązującym w chwili świadczenia pomocy prawnej na rzecz powoda, tj. zgodnie z uchwałą NR 5/2007 VIII Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 10 listopada 2007 r.

Rozważając tę podstawę odpowiedzialności pozwanej ponownie wskazać należy, iż zgodnie z treścią przepisu art. 6 k.c. obowiązek udowodnienia faktów spoczywa na osobie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne. Wobec tego na powodzie zawsze ciąży obowiązek wykazania faktów uzasadniających jego roszczenia, a na pozwanym obowiązek udowodnienia okoliczności uzasadniających wnioski o oddalenie powództwa.

Powód nie udowodnił okoliczności wskazujących na to, iż zachowanie pozwanej polegające na sporządzeniu opinii o braku podstaw do złożenia skargi konstytucyjnej oraz pozwu w sprawie I Co 1388/10, w szczególności zaś, by pozwany J. B. nie uwzględnił woli powoda. Tej okoliczności pozwany zaprzeczył, a nawet przedstawił dowody przeciwnie w postaci dokumentów prywatnych, z których wynikało, że pozwany chciał wnieść pozew w imieniu powoda, poprosił go o niezbędne dane, a nawet zjawił się w Areszcie Śledczym by z nim porozmawiać – bezskutecznie z przyczyn leżących po stronie powoda.

Nie było zatem podstaw do uznania, że nie uzyskanie zgody powoda na złożenie opinii o odmowie wniesienia pozwu, spowodowało naruszenie jakichkolwiek norm obowiązujących przy wykonywaniu zawodu radcy prawnego. Zachowanie pozwanego w takiej sytuacji należało uznać nie tylko za wystarczające, ale wręcz wzorcowe, uwzględniające nawet nieuzasadnione życzenia klienta (osobiste spotkanie).

J. J. nigdy nie zanegował też samej zasadności opinii. Powód nie wykazał też istnienia związku przyczynowego pomiędzy zachowaniem pozwanego a spowodowaniem u niego szkody albo krzywdy.

Nie było zatem podstaw do uznania, że pozwana ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą wobec powoda na podstawie art. 471 k.c.

Sąd nie dopatrył się także naruszenia dóbr osobistych powoda, w postaci okazania szacunku ani poprzez nienależyte wykonanie powyższej umowy ani poprzez delikt.

Powód nie sprostął ciężarowi dowodu wyrażonemu przepisem art. 6 k.c. i nie wykazał istnienia ani pierwszej (tj. nie wskazał dobra osobistego dotkniętego działaniem pozwanego), ani drugiej przesłanki (tj. nie wskazał, na czym owo naruszenie miałoby polegać) wynikającej z art. 24 § 1 k.c.

W niniejszej sprawie Sąd nie dopatrył się w braku uzyskania oświadczenie czy też wniosku odnośnie odstąpienia od wniesienia pozwu, naruszenia jakiegokolwiek dobra osobistego powoda ani na podstawie art. 415 k.c. ani na podstawie art. 471 k.c. Pozwany wbrew woli powoda i podania przez niego kluczowych informacji nie mógł rzetelnie sporządzić pozwu. Jego zachowanie nie prowadziło zatem do potraktowania powoda inaczej niż innego człowieka. To zaś, że powód oczekiwał bliżej niesprecyzowanego uzyskania zgody na wydanie opinii prawnej o bezzasadności wniesienia powództwa jako swoistego wyrażenia szacunku dla jego osoby nie ma zaś znaczenia w sprawie, gdyż całkowicie subiektywne negatywne odczucia powoda w tym zakresie nie podlegają ochronie na podstawie art. 23 i 24 k.c.

Powodowało to, że jego roszczenie o zadośćuczynienie bazujące na ochronie dóbr osobistych było bezpodstawne.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 471 k.c. a contrario i art. 24§1 k.c. a contrario oddalił także i to powództwo w całości .

O kosztach procesu orzeczono w punkcie II wyroku na podstawie przepisów art.108 § 1 k.p.c., 109 § 2 k.p.c., art.98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c.

Sąd zasądził wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego Skarbu Państwa na podstawie art. 11 ust 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 roku o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa, zaś stawkę wynagrodzenia ustalił w oparciu o § 2 ust. 1 i § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. 2013 poz. 490 z późniejszymi zmianami).